

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2381

av Solveig Zander (C)

Införande av vård av närstående (VAN)

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa sjukpenninggrundande dagar för vård av närstående (VAN) på liknande sätt som för vård av barn (VAB) och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Funktionsnedsättning innebär i många fall att man har svårt att klara sig själv. Trots att samhället ställer upp med stöd och hjälp i olika former är det en anhörig som är oundgänglig. Ett exempel är barn, eller vuxna barn, där den enda riktiga tryggheten i vissa situationer finns hos föräldrarna. En ung kvinna som ska till gynekologen har svårt att vara öppen med en medföljande offentligt anställd ledsagare/personlig assistent. Ett annat exempel är när man är riktigt sjuk och har negativa erfarenheter av sjukvård och tvingas till slutenvård. Vårdpersonalen och den offentligt anställda personen/assistenten är inte den trygghet som behövs för tillfrisknandet. Anhöriga är oundgängliga i vården för vissa personer och då behövs VAN.

Utan den vård och omsorg som Sveriges alla anhöriga ger till sina närmaste skulle samhällets kostnader mångfaldigas flera gånger om. Insatserna har på senare år synliggjorts, bland annat genom statliga stimulansmedel för att kommunerna ska kunna bygga upp stödinsatser. Sedan den 1 juli 2009 står det i socialtjänstlagen att kommunerna ska ge stöd till alla dem som vårdar anhöriga oavsett ålder.

En anhörigvårdare i dag är inte alla gånger en äldre maka/make, utan det kan lika gärna vara en anhörig som mitt i arbetslivet behöver ta hand om barn, man, fru, sambo,

barnbarn eller föräldrar som finns i familjenätverket. Det kan röra sig om enstaka dagar såväl som om längre sammanhängande perioder.

För att bättre kunna förena anhörigas dubbelroll, att både förvärvsarbete och stålla upp för sin anhöriga, skulle det behöva införas möjligheten att få ut sjukpenninggrundande dagar för Vård Av Närstående, VAN. Dessa dagar skulle kunna användas för besök på sjukhus, vårdcentral, inflyttning till särskilt boende eller för att vara hemma för att kunna vårda sin närstående vid annan sjukdom än vid livets slutskede.

Enligt en rapport från Socialstyrelsen så vårdar, hjälper eller stödjer 1,3 miljoner personer en närstående. Sannolikt är siffran väsentligt högre. Även Riksrevisionens rapport om ”Stödet till anhöriga omsorgsgivare” talar för att stödet till anhöriga behöver öka och att de som drabbas hårdast är de som ger omsorg samtidigt som de förvärvsarbetar.

Med hänvisning till ovanstående bör möjligheten till VAN utredas skyndsamt.

Solveig Zander (C)